

stærkt til at bekræfte, at den Søren-Kirke-gaardste Bevægelse maatte virke paa en bestemt Maade. Dette Spørgsmaal forekommer mig dog, at der ikke kan være Tale om alvorligt at forhandle under denne Sag; men netop derfor sagde jeg Nei. Den ærebe Lands- thingsmand vil vist indrømme, at mit Nei er ligesaa godt som hans Ja; men derved er Intet afgjort, vi maae lade den Sag ligge. Jeg for min Deel er overbevist om, at denne hele Litteratur, saa betydningsfuld den kan være, ikke vil virke i den Retning, som den ærebe Landsthingsmand paastod. Lige saa lidt vil jeg indlade mig dybt paa det sidste Detaillspørgsmaal, hvorved han dvælede, idet han nemlig rettebe en Opfordring til det ærebe Medlem for Sjælland (Forchhammer), som har stillet Vædringsforslag, om ikke at fastholde det første af disse. Det forekommer mig dog klart, at Forslaget indeholder en Forbedring, naar overhovedet Lovforslaget skulde vedtages, en Forbedring, som egentlig vel endog er en Nødvendighed; thi selve Tanken i det oprindelige Forslag kræver, at der ligger nogen Alvor i de Betingelser, der opstilles, men der er ikke synderlig Alvor i den hele Forordning, naar en hvilken som helst saakaldet Bedesal skulde give et Grundlag for en saadan særskilt Menigheds Dannelse. Jeg taler i dette Øieblik ikke om, hvorvidt hele denne Tanke er rigtig, men jeg stiller mig paa denne Tankes Grundlag, og saa siger jeg: Naar Tanken først fordrer en Kirke, men man ikke vil blive staaende derved, men vil fordrer noget Mindre, ganske i Almindelighed en Bedesal, saa er det saa godt som at tage tilbage den Garanti, som skulde ligge i den ydre Betingelse, der her opstilles. Vil man altsaa overhovedet gaee denne Vej, da er det vistnok i sin Orden at fastholde Betingelsen om Bedehuus, og jeg kan paa ingen Maade erkjende, at det, selv for dem, der paa den Maade ville samle sig om en Mand i Kjøbenhavn — i de mindre Kjøbstæder vil det ærebe Medlem (Ploug) vistnok indrømme, at det ikke kan være saa vanskeligt — vil være en uoverstigelig Skrænte, at de skulde opføre et Bedehuus. Erfaringen har vist, at forholdsvis smaa Menigheder, om endog saa ved fremmed Hjælp,

have bygget en Kirke, og naar der henbistes til, at andre Menigheder kunne holde Guds- tjeneste i, hvad man vilde kalde Bedesale, da er Sagen den, at disse Menigheds Dannelses- slet ikke hviler paa et saadant særegent Funda- ment, som dette Lovudkast skulde bringe ind, men paa et ganske andet universalt Kirkeligt Fundament.

Denne Sag har saa mange store Forgre- ninger, at jeg skal vogte mig for at forsøge disse almindelige Betragtninger, som gribe ud over selve det foreliggende Spørgsmaal.

Jeg har tidligere i Rigsdagens Landsthing oftere udtalt mig om det almindelige Spørgsmaal med Hensyn til den i Grundloven indeholdte Op- fordring til at virke til Vedtagelsen af en Kirke- forfatningslov. Jeg ønsker ikke i dette Øieblik at komme tilbage dertil, ligesaa lidt som at komme ind paa det store Lønnings- Spørgs- maal, hvori jeg snarere kunde nærme mig til den Anstuelse, som udtaltes af den ærebe Landsthingsmand fra Kjøbenhavn, som nys satte sig (Ploug). Det er ikke hensigtsmæs- sigt her at komme nærmere ind paa Forhand- lingen om Lønningsloven; Enhver veed, hvilke overordentlige Vanskeligheder der i ethvert Til- fælde ville være forbundne med denne Sags Gjennemførelse. Det, jeg derimod vil dvæle ved, er nærværende Lovforslags Stilling her i Thinget, det, jeg vil fremhæve, er det særegne Ansvar, der hviler paa os efter den Stilling, hvori Sagen staaer. Det er ikke ligegyldigt, hvilken Oprindelse, om jeg saa maa sige, en Lov har, og det forekommer mig, at denne Lov er kommen til os under saadanne Forhold, at der er dobbelt Opfordring for Landstinget til at see sig vel for ved den Beslutning, som det tager, enten det nu bliver et Ja eller et Nei. Jeg skal dvæle overmaade kort ved den Side af Sagen, jeg først maa berøre; men jeg kan ikke undlade at fremhæve den mærkelige Skjæbne, dette Lovforslag havde i Folkethinget. Naar man har gjort gjældende, at der er en saa bestemt, en saa almindelig anerkjendt Trang, saa er det dog i Sandhed paafaldende, at et Forslag, som skulde fyldestgjøre en saadan Trang, har kunnet undergaae saadanne besynderlige Forvandlinger, som dette Lovforslag har gjen- nemgaaet paa sin Vandring gennem Folke-